

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Povinnost loajality společníka vůči společnosti není bezbřehá

Nejvyšší soud v minulosti opakovaně judikoval (k tomu srov. např. rozsudek ze dne 26. 6. 2007, sp. zn. 29 Odo 387/2006, usnesení ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009, usnesení ze dne 17. 10. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2005/2012, usnesení ze dne 17. 10. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1441/2012, či usnesení ze dne 27. 11. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2731/2013), že jednou ze zásad, kterými se řídí obchodní zákoník, je princip loajality společníka vůči společnosti, který je základním východiskem všech jeho povinností a že princip loajality je výkladovým pravidlem, v jehož rámci je třeba interpretovat jednotlivé dílčí povinnosti společníka vůči společnosti. Dnes již jde o zásadu výslovně vyjádřenou v textu zákona, a to konkrétně v ust. § 212 odst. 1 o. z., podle kterého přijetím členství v korporaci se člen vůči ní zavazuje chovat se čestně a zachovávat její vnitřní řád.

V usnesení ze dne 31. 8. 2015, sp. zn. 29 Cdo 1436/2014 Nejvyšší řešil otázku, zdali z principu loajality společníka ke společnosti lze dovodit povinnost společníka uzavřít se společností smlouvu potřebnou pro naplnění účelu jejího předmětu podnikání.

Konkrétně se jednalo o spor o náhradu škody mezi společností a jejím společníkem, která měla společnosti vzniknout tím, že s ní společník neuzavřel novou sublicenční smlouvu, v důsledku čehož společnost nemohla poskytnout své služby společností ze skupiny. Vzhledem k tomu, že jedním z předpokladů odpovědnosti za škodu je i existence protiprávního úkonu (jednání), musely se soudy zabývat tím, zdali společník neuzavřením předmětné smlouvy neporušil nějakou smluvní či zákonnou povinnost.

Nejvyšší soud dospěl závěru, že kontraktační povinnost v tomto případě společníkovi nevzniká. Podle něj totiž nelze z principu loajality dovozovat povinnost společníka přenechat společnosti ze svého majetku určitou věc, právo či jinou majetkovou hodnotu, byť by byly potřebné pro podnikání společnosti.

Nejvyšší soud neopomněl zdůraznit, že nelze přehlédnout, že společníka nestíhá ex lege zákaz konkurence; případná omezení může pro společníky upravit společenská smlouva (§ 136 obch. zák.). Jestliže tak neučiní, společník může (mimo jiné) podnikat ve stejném či obdobném oboru jako společnost. Podniká-li společník ve stejném oboru a na stejném trhu, logicky společností konkuruje, a získává obchody i na její úkor.

Ani z principu loajality přitom podle Nejvyššího soudu neplyne povinnost společníka, který této zákonné možnosti využije, aby uzavíral obchody se „svoji“ společností či „své“ společností (která je ve vztahu k němu soutěžitelem) poskytoval jakoukoliv konkurenční výhodu.

Výše uvedený závěr se dle mého soudu uplatní i v režimu zákona o obchodních korporacích, k tomu srov. § 199 odst. 4, podle kterého i nadále zákaz konkurence na společníky nedopadá automaticky. Pravidla o střetu zájmů uvedená v § 54 a násl. z. o. k. (zejména pak § 54 odst. 3 z. o. k.) se zde proto jako *lex generalis* nepoužijí.

Toto rozhodnutí Nejvyššího soudu může do budoucna sloužit jako interpretační vodítko pro řešení jiných obdobných případů. Stalo se totiž v poslední době módou v soudních podáních poukazovat na

porušování povinnosti loajality společníka i v těch případech, kdy společník žádnou takovou povinnost očividně nemá. V praxi je např. společníkům často vytýkáno porušení povinnosti loajality spočívající v jejich neúčasti na valných hromadách, v nehlasování pro určitý návrh usnesení na valné hromadě, atd. S ohledem na výše uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu a s přihlédnutím k § 167 odst. 1 z. o. k.: „*Společníci vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti na valné hromadě nebo mimo ni.*“ lze dovodit, že společník žádnou povinnost tímto porušovat nemůže, protože je právem (nikoliv povinností) společníka se účastnit valné hromady. K tomuto závěru již dříve dospěl např. Vrchní soud v Praze v usnesení ze dne 14. 3. 1995, sp. zn. 7 Cmo 89/94 a v usnesení ze dne 1. 3. 2010, sp. zn. 7 Cmo 269/2009.

Koncept loajality společníka (ať už mu přiřkneme povahu zákonné či smluvní povinnosti) je dobrým sluhou. Nelze jej však používat jako bič na společníky ve všech případech, kdy se společník rozhodne upřednostnit svůj zájem před zájmem obchodní korporace. Na tom nemůže nic změnit ani zákonodárcův (dle mého soudu nepřiléhavý) odkaz v § 70 z. o. k. na § 54 až 56 z. o. k.

Mgr. Vladimír Janošek, Kobylí*
advokátní koncipient

Autor působí v obchodní společnosti Továrek, Horký a partneři, advokátní kancelář, s.r.o. Tento článek není oficiálním stanoviskem advokátní kanceláře

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)